

KOME SE MOŽEŠ OBRATITI ZA POMOĆ?

(Neke od mogućnosti)

- Pravnoj službi u firmi
- Nadređenom/poslodavcu
- Predsjedniku sindikalne organizacije ili predstavniku zaposlenih u firmi
- Provjeri postoji li osoba ili odjeljenje u firmi koja je zadužena za zaštitu zaposlenih od diskriminacije i uznemiravanja
- Inspekciji rada u svojoj Opštini
- Glavnom inspektoru/ici rada u Podgorici
- Sindikalnom povjereništvu u svojoj Opštini
- Nevladinim organizacijama koje rade sa žrtvama diskriminacije, uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na radu

VAŽNO JE DA ZNAŠ!

Zaštitu svojih prava možeš tražiti u sudskom postupku!

KOME DA PODNESEŠ PREDSTAVKU ZBOG DISKRIMINACIJE PO POLU?

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je dužno da postupa po predstavkama građana/ki zbog diskriminacije po polu

Ako ti je potreban besplatan pravni savjet možeš kontaktirati:

SoS telefon Nikšić
svakog dana od 17 do 21h
083 213 358
083 244 504

Žensku alijansu za razvoj
ponedjeljak – petak
020 282 367
inicijativa-bfs@t-com.me

Partneri na projektu:

Vlada Republike Crne Gore
Generalni sekretarjat
Kancelarija za rodnu ravnopravnost

Finansirao

Seksualno uznemiravanje na radnom mjestu
STOP diskriminaciji po polu na radnom mjestu
Uznemiravanje na radnom mjestu

STOP DISKRIMINACIJI
NA RADNOM MJESTU

Zaposlene žene u Crnoj Gori:

18% žena radi bez ugovora o radu
24% žena smatra da ima nižu platu od muških kolega za isti rad
55% žena smatra da žene i muškarci nemaju jednak tretman na radnom mjestu
63 % žena kaže da su mlade žene najčešće žrtve diskriminacije na radnom mjestu

Doživjele su na radnom mjestu:

42% lažne optužbe, podmetanja, ogovaranja
18% psihičko maltretiranje
17% prevelika očekivanja od strane nadređenog
8% ucjenjujuće seksualne ponude
13% nepoželjna pitanja ili pozive na izlazak, piće, večeru itd.
14% nepoželjne komentare sa seksualnom konotacijom, tračeve, šale, insinucije, dobacivanja
21 % uznemiravajuća pitanja ili komentare u vezi sa privatnim životom, izgledom ili navikama
11% žena radi u firmi koja ima pravilnik i internu proceduru po kojima se postupa kad se radnik/ca suoči sa diskriminacijom ili uznemiravanjem
48,5% žena smatra da se NE GOVORI dovoljno o diskriminaciji na radu kao ni o uznemiravanju i seksualnom uznemiravanju na radu

Podaci su uzeti iz istraživanja koje su sproveli SOS Nikšić i Ženska alijansa za razvoj na uzorku od 500 zaposlenih (397 žena i 103 muškarca) na teritoriji CG u periodu jul-septembar 2008.

Ako na radnom mjestu trpiš:

- Šikaniranje i omalovažavanje;
  - Prijetnje, vrijeđanje;
- Uznemiravajuća pitanja i komentare
- Lažne optužbe, podmetanja, ogovaranja;
- ili neki drugi oblik maltretiranja/uznemiravanja koji:

vrijeđa tvoje dostojanstvo
ili izaziva strah kod tebe
ili stvara neprijateljsko okruženje
ili stvara ponižavajuće okruženje
ili stvara uvredljivo okruženje

TO JE UZNEMIRAVANJE NA RADU !

Samo zato što si žena

- Nemaš ugovor o radu
- Zaobilaze te unapređenja, izmiču ti stručna usavršavanja
- Imaš nižu platu od muškog kolega na istom ili sličnom poslu
- Dobila si otkaz ili si premještena zbog trudnoće
- Uskraćuje ti se pravo na porodiljsko odsustvo
- Prilikom zapošljavanja postavljaju ti pitanja ili uslove koji su irelevantni za posao za koji konkurišeš (na pr. pitanja o bračnom statusu, broju djece, planiranju trudnoće i td.)

TO JE DISKRIMINACIJA PO POLU NA RADNOM MJESTU !

Uznemiravanje i seksualno uznemiravanje na radu i u vezi sa radom je zabranjeno crnogorskim Zakonom o radu (član 8)

„Zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, s obzirom na pol...” Zakon o radu CG (član 5)

Ako na radnom mjestu trpiš nepoželjno ponašanje koje:

vrijeđa tvoje dostojanstvo
ili izaziva strah kod tebe
ili stvara neprijateljsko,ponižavajuće neugodno,agresivno,uvredljivo okruženje

TO JE SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE NA RADU!

U praksi se seksualno uznemiravanje najčešće ispoljava kroz sledeće oblike ponašanja:

- Ucjenjujuće seksualne ponude
- Nepoželjna pitanja i/ili ponude sa seksualnom konotacijom (poziv na izlazak, piće, večeru i sl.)
- Nepoželjni gestovi ili fizički dodiri (dodirivanje, "tapšanje", itd.)
- Nepoželjno komentarisanje privatnog i/ili seksualnog života
- Nepoželjni tračevi, dobacivanja, šale, insinucije i komentari sa seksualnom konotacijom
- Uznemiravajuća pitanja i/ili komentari u vezi s privatnim životom, izgledom ili navikama